

Moord op Padmos – oudejaarsavond 1917

liefdesdrama

Bredasche Courant; vrijdag 5 april 1918

Arrondissementsrechtbank Breda

De moord te Steenberg

Gisteren werd om 15.00u behandeld de moordzaak te Steenberg voor strafkamer van de Arrondissements Rechtbank alhier.

Beklaagden waren:

Petrus Valkenburg, 21 jaar, boerenarbeider en Dimphna Cornelia Barrevoets, weduwe van J.A. van Gastel, 26 jaar wonende te Steenberg, thans beiden gedetineerd in het Huis van Bewaring alhier, Ten laste gelegd werd 1. Moord en 2 uitlokken daarvan, subs medeplichtigheid daaraan respectievelijk ten van laste van Petrus Valkenburg en van de weduwe Van Gastel.

O.m. legde de dagvaarding ten laste dat D. B., weduwe van Gastel beloofd zou hebben Petrus Valkenburg te trouwen, indien hij haar echtgenot van het leven zou beroven. Valkenburg gaf 31 december 1916 aan zijn voornemen uitvoering door op Van Gastel een revolver af te schieten, waardoor hij deze trof aan de linkerkant van het lichaam en de darmen op verschillende plaatsen werden doorboord, tengevolge waarvan hij, Van Gastel, 4 januari 1917 is overleden.

Als verdedigers traden op mr. Pické te Breda voor de eerste, mr. Hartogh te Bergen op Zoom voor de tweede beklaagde.

De zaak is gesplitst in tweeën , waarvan eerst behandeld werd zaak Valkenburg

Gehoord wordt de eerste getuige Meele, van Steenberg

President van de rechtbank stelt vragen aan getuige Meele

- Valkenburg deelde u mede, dat zijn baas geschoten was. En toen u met hem langs dr. Van de Kar liep, kwam het u toen niet vreemd voor dat hij geen doktershulp inriep? Hebt u aan Petrus Valkenburg gevraagd, hoe het met Van Gastel was? Ja, zegt Meele.
- Toch raar, hè, dat Valkenburg moeiheid voorgaf en daardoor helemaal zijn baas vergat? Nogmaals zegt Meel "Ja".
- En u is opgevallen, dat Valkenburg zo stil was? Ja, zegt Meele weer.

Als tweede getuige werd gehoord Johannes Dekkers, te Steenberg

President van de rechtbank stelt vragen aan getuige Johannes Dekkers

- Op oudejaar 1916 tussen half tien en tien uur hoorde u gerommel aan de deur. U deed de keukendeur open en zag Van Gastel op de grond liggen, die riep: "Haal de dokter, want ik ben geschoten. Toen u vroeg of hij alleen was, antwoordde Van Gastel, dat zijn knecht op de fiets schuin achter hem reed. Johannes Dekkers bevestigt dit.

Als derde getuige werd gehoord Catharina Wuijts, in 1916 dienstbode bij Van Gastel.

Voor de president overgaat tot de ondervraging van de getuige roept de president van de rechtbank beklaagde Valkenburg voor, en berispt deze over zijn onverschillig optreden, door voortdurende omkijken en zoeken in de zaal, wie binnenkomt, etc.

Verhoor Catharina Wuijts

- U bent 1 november 1916 in dienst gekomen van Van Gastel? Catharina Wuijts beaamt dit
- Van Gastel ging kort daarop in dienst, hè? Ook was daar in huis als knecht de beklaagde Valkenburg. Ja, bevestigd ze.
- Beklaagde Valkenburg was erg op de vrouw van Van Gastel gesteld, hè? Ja
- Dikwijls trof u beklaagde Valkenburg met de vrouw in de keuken, terwijl hij moest werken? Ja
- Toen Van Gastel, beklaagde Valkenburg wegjoeg uit zijn dienst, begon vrouw Van Gastel te huilen? Ja
- Zaterdag 13 december 1916 is Van Gastel met verlof thuis gekomen? Toen vrouw Van Gastel 31 december 1916 hoorde dat haar man geschoten was, gaf ze daar niet om, hè? Nee
- In die tijd deden vrouw Van Gastel en beklaagden Valkenburg erg lief tegen elkaar en nooit kwam bij haar een woord van droefheid over de lippen over haar overleden man? Nee

Daarna werd gehoord getuige Baartmans, arbeider te Steenbergen

- U hebt, na de brand bij vrouw Van Gastel, de revolver die daar ligt gevonden op de vloer van de slaapkamer en het wapen ter hand gesteld van opperwachtmeester der Marechaussee Albers? Ja

Verhoor getuige Albers

- U hebt 4 januari 1918 de revolver in beslag genomen? Ja
- U hebt 5 januari 1917 het lijk van de vermoorde overgeven aan de doktoren? Ja
- De president uitte zijn tevredenheid over het nauwgezet onderzoek van getuige, in deze, eerst zo duistere zaak.

Verhoor dr. Lijnkamp

- U bent tot de conclusie gekomen, dat verslagene overleden is aan buikvliesontsteking, ontstaan uit de, in uw rapport omschreven, verwonding en beledigingen van de darmen? Ja
- Als Van Gastel een s toevallig in de gunstige omstandigheden mogen verkeren, dat hij direct opgenomen had kunnen worden, zodat alle hulpmiddelen hem onmiddellijk ten dienste hadden gestaan, zou hij dan door die verwonding zijn overleden? Dat kan ik u niet zeggen

Verhoor dr. Bulner

- Is de dood te wijten aan een verwonding met een revolver van vrij groot kaliber? Ja, dat ligt aan de afstand (Verdere verklaringen waren gelijklopend aan die van dr. Lijnkamp)
- Beide deskundigen verklaren alsnog, dat de infectie daar ontstaan niet behoeft te hebben uit het feit, dat de verslagene nog een poos in een schuur zou hebben gelegen.

VERHOOR VAN DE BEKLAAGDE PETRUS VALKENBURG

Beklaagde legde een volledige bekentenis af onder toevoeging te zijn aangespoord door vrouw Van Gastel om de moord op haar echtgenoot te bedrijven.

- Je beweert dus, dat die vrouw jou overhaalde, om haar man dood te schieten om dan met jou te trouwen? Ja
- Ook had ze je al eens voorgesteld hem te vergiften en je daarvoor een doosje met wit poeder getoond om in zijn koffie te mengen? Ja
- Verder heeft ze je ook voorgesteld om hem dronken te maken en dan in de put te verdrinken? Ja
- En dat durfde je niet? Nee, dat durfde ik niet te doen.
- Op 31 december 1916 heeft ze haar man aangespoord om met jou uit te gaan. Eerst wilde hij dat niet, toch zij zette hem aan, waarna je 's middags om 3 uur met hem per fiets uitreed. Ja
- Daarna heb jij onder het wegrijden omgekeken om naar de vrouw van Van Gastel te kijken, die je toen terugwenkte. En toen heb je aan Van Gastel gezegd, even terug te gaan, om je zakdoek te halen. Ja
- Vrouw Van Gastel heeft je toen gezegd: "Doe het nou maar, vanavond. Ja
- Jij hebt toen eerst gevraagd, of ze met jou zou trouwen, want ze je beloofde. Ja
- Je bent toen Van Gastel achterop gereden met de revolver? Ja
- 's Avonds onder het naar huis rijden, heb je erg in tweestrijd gestaan, waarna je, door de gedachte van met vrouw Van Gastel te zullen trouwen, de moed had Van Gastel dood te schieten? Ja
- Daarna ben je naar vrouw Van Gastel gegaan die je vroeg: "Heb je het gedaan?" Ja
- Je hebt haar toen de revolver gegevens met verzoek deze op te bergen? Ja
- Toen trok je van Van Gastel niets meer aan. De gedachte kwam niet in op, om nog zoveel mogelijk te herstellen door het invoeren van medische hulp of zo iets? Was Van Gastel goed? Niet voor zijn vrouw, zegt Petrus Valkenburg
- En voor jou? Ja
- Hoe is het mogelijk? Je toont geen seconde berouw.

Daarna verleende de president het woord aan de ambtenaar van het openbaar ministerie, waar genomen door mr. Couvée

REQUISITOIR

Het was in het begin voor het parket een duistere zaak. Er bleek namelijk uit het onderzoek, dat de beklaagde Valkenburg rechts van Van Gastel had gereden, terwijl de verwonding links plaats vond. Zo werd de zaak ter zijde gelegd en er niet meer aan gedacht

Op een goede dag kwam wachmeester Albers spr. vertellen, dat de zaak heel wat verder was gevorderd en hij Valkenburg verdacht.

Ook gingen er praatjes; de meid vertelde bijvoorbeeld van een intieme verhouding tussen Valkenburg en vrouw Van Gastel. Uit verhoren ging blijken dat Valkenburg links van Van Gastel had gereden. Ook bleek toen spoedig, dat, als Valkenburg de dader was, vrouw Van Gastel de uitlokster moest zijn.

En zo is de zaak dan eindelijk voor de Rechtbank gekomen. Zoals beklaagde Valkenburg hier zit, gaat de hele zaak buiten hem om! Dat dit werkelijk zo is, bewijst hij in zijn brieven, waarin hij steeds hoopt op een kleine straf.

Wanneer we denken, dat hij bij Van Gastel als kind werd behandeld, dan verergert zijn onverschillige houding zijn misdrijf uitermate.

Samen met vrouw Van Gastel heeft hij zijn moordplan beraamd, om tenslotte de revolver te trekken.

In plaats getroffen te zijn daarna, ging hij kalm zijn weg en bracht de revolver bij vrouw Van Gastel en zegt: "Het is gebeurd." Daarna ging hij wandelen.

Had hij de dokter gewaarschuwd, misschien was Van Gastel behouden gebleven. Hij deed niets, ging wandelen rustig slapen en bleef, van toen af tot heden toe, volmaakt onbewogen.

Het bewijs is meer dan voldoende geleverd. Alle elementen van art. 289 wetboek van strafrecht zijn aanwezig. Spr. meent echt geen levenslange gevangenisstraf te mogen vragen.

Er zijn, al zijn het geen verzachtende, toch omstandigheden, die we moeten in aanmerking nemen. Spr. heeft mitsdien de eer te requireren voor beklaagde Valkenburg 15 JAAR GEVANGENISSTRAF

Daarna verleende de president het woord aan de verdediger mr. Pické

PLEIDOOI

Spr. zegt o.a. het volgende: Dezelfde vraag van het O.M. en President dingt zich bij mij op: "Jongen, hoe kwam je er toe?" Het is onverklaarbaar.

Het blijft echter voor pl. In twijfel, of de dood een rechtstreeks gevolg is van de verwonding. De deskundigen verklaren evenzo. Ik geloof daarom dat geen moord ten laste kan worden gelegd

Wanneer we echter het leven van deze jongeman gaan bezien, dan heeft hij tot zijn 18^e – 19^e jaar, een rustig en evenwichtig leven geleid als boerenknecht bij zijn vader. Nooit was hij onder de mensen geweest. Zelfs had hij nooit in een sportrein gezeten vóór hij soldaat werd. Hij was nog op en top kind, had nog niet geleefd. Het stuit me tegen de borst te velde te moeten tegen een vrouw, doch ik ben er toe verplicht. Wanneer we in aanmerking nemen de jeugdige leeftijd van beklaagde, met een leven als een plant, waarin nog niets was gebeurd, geopenbaard, dan moet deze vrouw in hem een gemakkelijk werktuig hebben gehad, hem te maken tot een hartstochtsdier. Hij is geworden moreel het willoos werktuig van de vrouw. Een vrouw, die niet genoeg has aan haar man. Deze wegwierp als een uiteengenepen citroen, evenals zij ook beklaagde heeft weggeworpen, om zich wederom af te geven aan een ander.

Beklaagde werd verweten de vrouw eerst aan Van Gastel ontrouwd te hebben, maar zij heeft zich laten ontronden. Beklaagde was nooit de eerste handelende persoon.

Na een verdere psychologische verklaring hoe beklaagde tot zijn misdaad zou zijn overgegaan, dringt spr. bij de Rechtbank aan op de meest mogelijke clementie

Beklaagde, zulks gevraagd, heeft niets meer te zeggen.

President van de rechtbank stelt vragen aan getuige Meele

Op 31 december 1916 vertrekken Jan van Gastel en Piet Valkenburg naar Wouw. Jan naar zijn ouders en Piet naar het bierhuis, waar zijn vader en broers zaten en waar Jan later zou komen.

Zonder revolver, maar wel met de patronen in de binnenzak van zijn zondagse pak reed Piet achter Jan aan het erf van Padmos af. Piet keek om en hij zag dat Diena wenkte. Piet reed terug onder het mom dat hij zijn zakdoek vergeten had en spoorde Jan aan om alvast door te rijden.

Terug op Padmos gaf Diena hem de revolver van haar man met de woorden: “Vanavond moet je het maar doen en zorg dat het niet uitkomt”. Jan vroeg nogmaals of Diena met hem zal trouwen, waarop zij bevestigend knikte. Met de revolver in zijn zak reed hij zo hard weg als hij kon en hij haalde Jan weer in en samen reden ze naar Wouw. Piet was bang, dat zijn revolver door zijn jas heen gezien zou worden. Bij de Spellestraat, waar de ouders van Jan, slaat Jan af en Piet rijdt verder. Ondertussen vraagt Piet zich af waar hij de revolver in hemelsnaam zou kunnen laden. Hij zag een vervallen schuurtje, waar hij drie van de zes kogels in de revolver deed.

Aangekomen in het bierhuis vergeet Piet door de vertrouwde gesprekken over gesmokkelde partijen vlees, dameskousen en omkoopprijzen van de grenswachten alles. Opeens drong het tot hem door dat hij een beslissing moest nemen. “Als hij lachend binnenkomt, doe ik het niet, als hij nors kijkt wel. Als hij voor zevenen komt, doe ik het, anders niet.” Toen Piet Jan niet meer verwachtte, kwam Jan als nog binnen hij groette zijn vader amicaal en begon een gesprek over een paard. Nee, nors was Jan niet.

Jan zet nog een laatste bier voor Piet neer en daarna vertrekken ze samen in de ontnuchterende kou en motregen zonder licht op de fiets de nacht in. “Het lot moest maar beslissen. Als het stopt met regenen, doe ik het. Niet. Piet was in tweestrijd en hij bleef uitstellen. Piet zag Diena voor zich en dacht “Ik ben haar voor altijd kwijt als ik het niet zou doen.”

Vlak voor de afslag waar het nog net kon, waar geen huizen stonden, voelde hij in zijn binnenzak. Van Gastel reed een meter of drie voor hem om de afslag te nemen, waar ze achter elkaar moesten fietsen. Nu! Piet had de geladen revolver in zijn hand, liet stuur los, spande de haan. “Anders kan het nooit meer”, hoorde hij Diena in gedachte zeggen. Piet richtte op zijn meester zonder hem te zien en richtte op de nacht rechts voor hem. Jan slaakte een kreet en zwabberde even. “Ik ben geraakt door iets of iemand”, zei Piet. Hij leefde nog tot schrik en opluchting van Piet. Hij stak gauw zijn revolver in zijn zak. Jan vroeg of Piet ook de lichtflits achter hem gezien had. Ja! Nee! Jan zei dat hij naar de dokter door zou fietsen.

De lafheid won. Zonder Jan te helpen draaide Piet de dreef in, naar huis, naar Diena. Piet durfde niet om te kijken, bang dat hij dood ging of in leven bleef.